

**КРИВОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ГЕОГРАФІЇ, ТУРИЗМУ ТА ІСТОРІЇ
КАФЕДРА ІСТОРІЇ УКРАЇНИ та ПРАВОЗНАВСТВА
МУЗЕЙ ІСТОРІЇ КРИВОРІЗЬКОГО
ПЕДУНІВЕРСИТЕТУ**

***КРИВОРІЗЖЯ:
ПОГЛЯД У МИНУЛЕ...***

Кривий Ріг — 2017

УДК
908(477.63)(082)
К 82

МАТЕРІАЛИ Третіх Історико-краєзнавчих читань «КРИВОРІЖЖЯ: ПОГЛЯД У МИНУЛЕ...» / Ред.кол.: к.і.н., доц. Н.А.Печеніна (голова); к.і.н., доц. А.В.Тарасов; к.і.н. Р.П. Шляхтич; В.А. Фінічева (упорядник). – Кривий Ріг, 2017. – 159 с. з іл..

До збірника увійшли матеріали доповідей учасників III Історико-краєзнавчих читань «Криворіжжя: погляд у минуле...», а також заявлені до участі у роботі секційних засідань матеріали, що презентують різні аспекти та хронологічні проміжки історичного минулого Криворіжжя. Значний масив матеріалу, що є результатом як наукових, так і аматорських досліджень, спрямовані на персоналізацію історії рідного краю.

Для широкого кола читачів, які мають інтерес до історії Криворіжжя.

ЗМІСТ:

I. КРАЄЗНАВІ ДОСЛІДЖЕННЯ НАУКОВЦІВ

Панафідін І. О. ЛЕІН – АНТИЧНИЙ ПОЛІС НА КРИВОРІЖЖІ?.....	5
Аблец В.В. ЗНАЧЕНИЕ ШЛАКОВОГО КИРПИЧА В ДОРЕВОЛЮЦИОННОМ СТРОИТЕЛЬСТВЕ КРИВОГО РОГА	8
Задорожна Л.В. ДІЯЛЬНІСТЬ ЦЕНТРАЛЬНОЇ РАДИ У РЕГІОНАЛЬНОМУ ВИМІРІ: БЕРЕЗЕНЬ 1917– КВІТЕНЬ 1918 РР. (на прикладі новітньої історії Криворіжжя)	20
Шляхтич Р.П. БОРОТЬБА НКВС-НКВД З УКРАЇНСЬКИМ ВИЗВОЛЬНИМ РУХОМ НА КРИВОРІЖЖІ В РОКИ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ (1939-1945 РР.)	27
Доляр Л.В. ВИДАТНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ КІНОМИТЕЦЬ РОДОМ... З КРИВОРІЖЖЯ (Про життєвий та професійний шлях професора Івана Сергійовича Корнієнка)	33
II. МУЗЕЙНІ ПРАЦІВНИКИ, БІБЛІОТЕКАРІ, ВЧИТЕЛІ ПРО РІЗНІ АСПЕКТИ ІСТОРИЧНОГО МИНУЛОГО КРИВОРІЖЖЯ	
Стеблина І.О. ЯРМАРКИ ТА БАЗАРИ НА КРИВОРІЖЖІ В КІНЦІ ХІХ – ПОЧАТКУ ХХ СТ.	37
Чурко Г. Ф. АНДРІЙ ПАХОМОВ ТА АВРААМ ПОПОВ – ДОСЛІДНИКИ ІСТОРІЇ РЕВОЛЮЦІЙНОГО РУХУ НА КРИВОРІЖЖІ 1917-1920-х РОКІВ	42
Шаповалова Л. К. ЗЕМЛЕТРУС УКРАЇНСЬКОГО СЕЛА	50
Мельник О.О. РЕПРЕСІЇ 1937-1938 РР. У КРИВОМУ РОЗІ У СВІТЛІ СТАТИСТИКИ	55
Мещанін І.І. 6 У ПОШУКАХ УРАНОВИХ СКАРБІВ	61
Дробот А. О. АВАРІЙНІ СИТУАЦІЇ НА ЗАЛІЗНИЧНОМУ ТРАНСПОРТІ КРИВОРІЖЖЯ ПІД ЧАС МОДЕРНІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ КІНЦЯ 50-х – ПОЧАТКУ 60-х РОКІВ ХХ ст.	65
Фінічева В.А. ЗАГАЛЬНОНАУКОВІ ФАКУЛЬТЕТИ В СИСТЕМІ ВИЩОЇ ЗАОЧНОЇ ОСВІТИ У 60-ТІ РР. .ХХ СТ. (НА ПРИКЛАДІ КРИВОРІЗЬКОГО ЗНФ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОГО ДУ)	70
Нікитенко М.П. ПАМ'ЯТКИ ІСТОРІЇ (БУДІВЛІ) КРИВОГО РОГУ, ЩО ПЕРЕБУВАЮТЬ НА ДЕРЖАВНОМУ ОБЛІКУ З 70-Х РР. ХХ СТ.	78

Горбань С. О. ТВОРЧЕСКИЙ ПУТЬ АЛЕКСАНДРА АРСЕНТЬЕВА	84
Левченко Є. М. ВСІ СОЛДАТИ МАЮТЬ ІМЕНА	90
Гринюк О. В. ІСТОРІЯ БІБЛІОТЕК ТЕРНІВСЬКОГО РАЙОНУ	95
ІІІ. СТУДЕНТСЬКІ РОЗВІДКИ З КРАЄЗНАВСТВА	
Назаренко Дмитро ЕТАПИ РОЗВИТКУ КРИВОРІЗЬКОГО ЗАЛІЗОРУДНОГО БАСЕЙНУ	102
У ХІХ – НА ПОЧАТКУ ХХ СТ.	
Лихман Анастасія ІСТОРІЯ ЗАЛІЗОРУДНИХ РОЗРОБОК НА КРИВОРІЖЖІ В ЕКСКУРСІЙНОМУ МАРШРУТІ	105
Несміян Аліна ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНІ РУХИ НА КРИВОРІЖЖІ В 1917 - 1921 РР.	111
Стаднік Назар ПАНАС ВАСИЛЬОВИЧ ФЕДЕНКО – ДЕРЖАВОТВОРЕЦЬ УНР	115
Поздняк Кристина ДОСЛІДЖЕННЯ ПОДІЙ 1917-1920 РОКІВ В ПРАЦЯХ П.П.ГАЙ-НИЖНИКА	120
Бігун Ольга ЖИТТЄВИЙ ШЛЯХ ВИПУСКНИКА ПЕДАГОГІЧНОГО (До 105-річчя від дня народження Героя Радянського Союзу Василя Скопенка)	125
Розумна Наталія АСПІРАНТУРА КРИВОРІЗЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ: АНАЛІЗ РОБОТИ ЗА 25 РОКІВ	130
Коротаєв Олександр АНАЛІЗ ПРОЦЕСУ ДЕКОМУНІЗАЦІЇ У КРИВОМУ РОЗІ	134
Латипова Аліна ІСТОРІКО-КРАЄЗНАВЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ПРАВОСЛАВНИХ ЦЕРКОВ КРИВОГО РОГУ	145
Анісімова Марина ВЕТЕРАНИ 363 ЧЕРКАСЬКОГО АВІАЦІЙНОГО ПОЛКУ – ІНІЦІАТОРИ СТВОРЕННЯ МУЗЕЮ КРИВОРІЗЬКОГО АВІАЦІЙНОГО ГАРНІЗОНУ	148
Качан Дарина СИМВОЛІКА КРИВОГО РОГУ	151
Вчєрашня Єлизавєта МОЇ РОДИЧІ – ВИПУСКНИКИ КРИВОРІЗЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ	156

Задорожна Л.В.
кандидат педагогічних наук, доцент
Криворізький державний педагогічний університет

**ДІЯЛЬНІСТЬ ЦЕНТРАЛЬНОЇ РАДИ У РЕГІОНАЛЬНОМУ ВИМІРІ:
БЕРЕЗЕНЬ 1917 – КВІТЕНЬ 1918 РР.
(на прикладі новітньої історії Криворіжжя)**

Розвиток незалежної Української держави на сучасному етапі, її внутрішньополітичної діяльності не може успішно здійснюватися без вивчення і узагальнення історичного досвіду її державотворчих процесів на різних історичних етапах. Пошук оптимальних підходів до внутрішньої політики незалежної України ставить завдання ґрунтовного вивчення традицій та уроків процесу формування та реалізації завдань внутрішньополітичної діяльності українських державних утворень на прикладі регіональної історії. Особливо багатий і повчальний для сьогодення досвід боротьби на захист української державності накопичено у дослідженнях, присвячених періоду існування Центральної Ради. Процес формування та діяльності Центральної Ради сучасні дослідники поділяють на декілька етапів, а саме: 1. Становлення УЦР, формування її складу, боротьба за демократизацію й українізацію, співробітництво з Тимчасовим урядом, кристалізація ідеї автономії України в складі Росії (березень – початок червня 1917 р.). 2. Поглиблення процесу державного будівництва в Україні на засадах автономно-федеративного принципу, легітимізація автономії в умовах досягнення тимчасового компромісу з Тимчасовим урядом (кінець червня – початок жовтня 1917 р.). 3. Боротьба за владу з центральним більшовицьким урядом (жовтень 1917 р. – січень 1918 р.). 4. Існування формально самостійної Української Народної Республіки під протекторатом Німеччини й Австро-Угорщини (березень – 28 квітня 1918 р.).

Лютнева революція принесла народам Російської імперії довгоочікувані зміни. У лютому – березні 1917 р. у зв'язку з падінням царського режиму українське суспільство опинилося у складних умовах. В один момент було зруйновано старі інститути влади, а на їх місці починають виникати одночасно

декілька владних осередків. На Криворіжжі з початком революції у боротьбі за владу зійшлися російські більшовики, адміністрація Тимчасового уряду та, власне, українські сили. Слід також зауважити, що в межах сучасного Кривого Рогу проживала велика кількість селян (більше 60% населення), які також приймали активну участь у громадському житті краю. Отже, загалом Лютнева революція у регіоні пройшла мирно, без застосування збройного насильства і кровопролиття. Протягом березня у Кривому Розі були створені міський та волосний громадські виконавчі комітети, які підтримували Тимчасовий уряд. Одночасно була обрана Криворізька рада робітничих, солдатських і селянських депутатів, де переважали есери, меншовики та представники національно-демократичних партій [3, с.61]. На заводах і рудниках існували комітети, якими керували меншовики та есери, як і в утворених пізніше професійних спілках робітників [1, с. 32].

1917 року вперше в історії Криворіжжя легально відсвяткували 1 Травня. Відбулися мітинги на рудниках. Мітинг на просторій базарній площі зібрав до десяти тисяч робітників, селян та солдатів. Саме на ньому виявилися розбіжності у позиціях партій, котрі діяли у Кривому Розі. Якщо меншовики та есери виступали за підтримку Тимчасового уряду і таким чином за обмеження революції, то більшовики висунули гасло «Ніякої підтримки Тимчасовому урядові!» Національні ж українські партії виявилися серйозними опонентами як більшовиків, так і інших партій в питаннях національного плану [4, с.115]. Таким чином, з лютого до кінця червня у місті різні партії розгорнули боротьбу за вплив на широкі народні маси.

Організаційно національний рух цього періоду передусім проявився у відродженні традиційного осередку – «Просвіт». У подальшому ці організації відіграли значну роль у консолідації національних сил краю. Члени осередків «просвіт» у містах і селах інформували населення про хід і наслідки Першої світової війни, революційних подій у Росії, ознайомлювали трудящих з рішеннями Українського національного конгресу, універсалами [1, с.24]. Першу «Просвіту» у Кривому Розі було відкрито на Долгінцево 8 квітня 1917

року, у Кривому Розі – 1 травня, у селі Широке – у червні, у с. Веселі Терни – у жовтні. Ці організації на Криворіжжі відкривали українські гуртки мистецького і освітнього спрямування, поширювали газети «Вісник» та «Вісник товариства «Українська Хата» [7, с. 542].

У квітні-червні 1917 р. національно-демократичні громадські, політичні організації підтримали заходи Центральної Ради по здійсненню аграрної реформи в Україні. На Криворіжжі до цієї роботи долучився І. Мазепа, П. Феденко, інші керівники, активісти губернської організації УСДРП. Селянське населення краю чекало від Центральної Ради розв'язання земельного питання, і це було головною причиною її підтримки з боку перших. Про це свідчить факт, що більшість селян краю на виборах до Всеросійських та Українських установчих зборів віддали свої голоси українським партіям, в основному Українській партії соціалістів - революціонерів. У цей період представники українських партій також ініціювали створення земських управ у сільській місцевості для забезпечення організованого, зваженого поділу поміщицьких, церковних, царських землеволодінь між тими, хто міг успішно господарювати.

У середині квітня по травень 1917 р. згідно з постановою Всеукраїнського національного конгресу у багатьох губерніях України відбулися Українські національні зїзди. Перший губернський з'їзд Української Ради у Катеринославі відбувся 21 – 22 травня 1917 р. вона представляла собою місцеву складову системи управління Центральної ради. Історики стверджують, що дана установа брала активну участь у політичному і громадському житті краю [1, с. 25]. 10 червня 1917 р. У I Універсалі Українська Центральна Рада закликала: «Кожне село, кожна волость, кожна управа городська чи земська, яка стоїть за інтереси українського народу повинна мати найстійкіші організаційні зносини з Центральною Радою. Там, де через якісь причини влада зосталась у руках людей, ворожих до українства, приписуємо нашим громадянам провести широку, дужу організацію та освідомлення народу, й тоді перевибрати адміністрацію [8, с. 104]». Але Українська Центральна Рада у Києві не надто

переймалася проблемами земств. Отже, внутрішня політика як Української Центральної Ради, так і Тимчасового уряду, яка не була спрямована на розв'язання проблем Катеринославщини, призвела до зневіри населення краю та втрати довіри до влади. Як наслідок, селяни не проявили активності під час виборів до волосного земства. Вибори, проведені у серпні – вересні 1917 р. у Криворізькій волості, показали, що депутати, в основному, стояли на позиціях есерів, соціал-демократів, кадетів [7, с. 206].

Влітку 1917 р. Криворіжжя охопила велика економічна криза. Доведені до відчаю народні маси вимагали негайного усунення злиднів та тягот життя, передачі землі селянам. Проте, вирішення питання про землю затягувалося, не спостерігалось і радикального вирішення соціально-економічних проблем. Та, навіть більше, без особливих заперечень Центральна Рада 4 серпня прийняла «Тимчасову інструкцію Генеральному Секретаріатові Тимчасового уряду на Україні». Відповідно до цього документа не підлягають владі Генерального Секретаріату як неукраїнські, Харківська, Херсонська та Катеринославська губернії [5, с. 32], що виводило Катеринославщину з під юрисдикції Центральної Ради і, тим самим, відштовхнуло широкі маси регіону від неї. Свідченням неефективної роботи політичних українських партій може бути і відсутність їх осередків у повітах губернії. Так, у доповідній записці П. Феденка до вищого керівництва Центральної Ради, датованій від 09 серпня 1917 р., зазначалося, що у центрі Криворізького залізорудного басейну не було жодної української партії [6, с. 119]. Але, дослідники стверджують, що деякі осередки змогли активізувати свою роботу, особливо після подій 3 – 4 липня 1917 р. у Петрограді, коли двовладдя завершилося перемогою Тимчасового уряду. Їх члени вели організаторську та агітаційну роботу. Під впливом роботи національних політичних організацій з червня 1917 р. у Кривому Рогі почали формуватися загони «вільних козаків», які спочатку формувалися на добровільних засадах. Масове створення гайдамацьких загонів припадає на осінь 1917 року. Згодом подібні осередки утворилися при всіх великих рудниках. Поступово вони увійшли до складу військ Вільного

реєстрового козацтва, керованих С. Петлюрою – генеральним секретарем військових справ уряді УНР [3, с. 64]. Активісти української соціал-демократії вирішували невідкладні питання економічного, культурного життя місцевого населення Криворіжжя. 1 вересня 1917 р. у Веселих Тернах було відкрито першу національну гімназію. Організатором справи був соціал-демократ П. Феденко. У гімназії учні вивчали українську мову та літературу, литину, історію, культуру України та країн світу. Але, нажаль, подібні події були поодинокими.

Наприкінці літа – восени 1917 р. поступово починає зростати авторитет проукраїнських сил. У жовтні 1917 р. Катеринославська дума ухвалила резолюцію, в якій вказувала на те, що Тимчасовий уряд порушує право української нації на самовизначення. Індикатором підтримки національних сил стали вибори до міської Думи, що відбулись у серпні 1917 р.. Жовтневий переворот криворізька громада в цілому зустріла з тривогою. Прийнятий невдовзі після перевороту III Універсал, який зобов'язував український народ охороняти свободу національного розвитку всіх народів, що живуть на Україні, визнання «національно-персональної автономії» – було сприйнято з задоволенням. Мешканці Криворіжжя вітали ідею УНР, сподіваючись на покращення життя в нових умовах [4, с. 120]. 28 жовтня на засіданні Криворізької ради було заявлено про підтримку рішення ЦР зібрати Українські установчі збори [3, с. 66]. Але, представники національної еліти Катеринославщини П. Феденко та І. Мазепа стверджували, що у краї Універсал не викликав особливого ентузіазму [6, с. 119].

Представники соціал-демократичних та національно-демократичних партій у Криворізькій раді засудили жовтневі дії більшовистських сил у Петрограді, а 18 листопада вони зібрали засідання Ради, щоб не допустити посилення позицій більшовиків. Обурені поведінкою більшості в Радах більшовики, підтримані робітниками, вимагали переобрання місцевих Рад. У листопаді відбулися нові вибори до Криворізької ради, які засвідчували

посилення позицій більшовиків. У грудні 1917 року політичне становище на Криворіжжі вкрай загострилося: після I Всеукраїнського з'їзду Рад у Харкові депутати Криворізької ради остаточно розподілилися на політичні блоки. Один очолювали більшовики, інший соціал-демократичні, національні партії, які склали більшість голосів у міській раді. Саме вони прийняли рішення про визнання влади Центральної Ради та продовжили формування нових загонів «вільних козаків». 29 грудня 1917 р. радянські війська на чолі із В. Антоновим – Овсієнком отримали перемогу над збройними силами Центральної Ради. Події у Катеринославі були реакцією Раднаркому Росії на відмову Центральної Ради виконати ультимативні вимоги від 5 грудня 1917 р. Радянські війська стрімко просувалися на Кривий Ріг. 24 – 26 грудня робітничі загони на чолі з більшовиками здійснили обстріл помешкання Криворізької Ради і почали роззброювати гайдамацькі курені. Чисельність Червоної гвардії досягла 550 чоловік. У зв'язку із наступом радянських військ з Катеринослава на П'ятихатки всі частини армії УНР з Криворіжжя було перекинуто на фронт. Це полегшило захоплення влади більшовиками і за підтримкою регулярних частин Червоної Армії, які 9 січня зайняли Кривий Ріг, остаточно укріпивши тут радянську владу [7, с.197]. До середини січня 1918 р. вся Катеринославщина виявилася у руках більшовиків.

Після укладання Брест - Литовського мирного договору з Центральними державами союзницькі німецькі, австро-угорські війська та війська Центральної Ради розпочали наступ проти більшовиків углиб України. З березня на Катеринославщині точилися жорстокі бої. 29 березня 1918 р. німецькі війська захопили Кривий Ріг. Окупанти встановили на території Криворіжжя, як і всюди, жорстокий окупаційний режим. Вони вивозили в Німеччину ешелони з залізною рудою та іншим непродовольчим і продовольчим вантажем. Опір робітників і селян долався за допомогою репресій, масових катувань та розстрілів. Жорстокі репресії не зламали трудящих Кривого Рога. Гірники відмовлялися працювати. Саме тому окупаційна влада не змогла налагодити видобуток руди. Неорганізований опір робітників і селян окупаційному

режимові долався за допомогою репресій, масових катувань та розстрілів. Урядом УНР було зроблено спроби відновити владу у провінції. Для цього при головнокомандуючому німецькими силами в Україні було створено посаду головного комісара уряду УНР (її посів О. Коморний), який мав не лише представляти інтереси Республіки, а й повернути до праці на місцях усі легальні установи та опікуватися відновленням спокійного життя у повітах [2, с. 263]. Центральна Рада, прийшовши до влади, готувалася до скликання проголошених Третім Універсалом Українських установчих зборів. Згідно III Універсалу вибори на Катеринославщині мали проходити наприкінці 1917 – на початку 1918 р. Але ситуація як у краї так і на Криворіжжі склалася таким чином, що на час виборів регіон було захоплено радянськими військами, командування яких проголосило відновлення радянської влади. Подальші події склалися так, що вибори до Українських установчих зборів провести вже не вдалося.

Таким чином, регіональна політика Центральної Ради мала суто декларативний характер. Вона призвела до зневіри населення краю та втрати довіри до влади. Органи місцевого самоврядування і місцева державна адміністрація не мали ані коштів, ані належних законних механізмів, ані силових можливостей для здійснення своїх повноважень і реального впливу на місцеве життя. Водночас, слід зазначити, що у колі місцевих діячів, що належали до українських національних партій та організацій, не залишилося поза увагою жодне з питань, що стосувалося майбутнього нашого краю і України в цілому.

ДЖЕРЕЛА та ЛІТЕРАТУРА:

1. Братаніч Б. В., Романенко М. І. Історія рідного краю. Дніпропетровщина: Наш край під час Першої світової війни, Національної революції та соціалістичного будівництва. 1914 – 1917 рр. / Б.В. Братаніч, М. І. Романенко. – Дніпропетровськ: Дніпрокнига, 2007. – 414 с.
2. Гай-Нижник П. П. Формування центральних та місцевих органів виконавчої влади в Україні за доби Центральної Ради (1917–1918 рр.) / П.

- П. Гай-Нижник // Збірник наукових праць Науково-дослідного інституту українознавства. – К., 2009. – Вип. XXIV. – С. 229 – 270.
3. Комаров В.О., Матрос А.А., Брижатенко О.Б. Криворіжжя в 1917 – 1920 роках / В.О. Комаров, А.А. Матрос, О.Б. Брижатенко // Історія Криворіжжя: сучасний погляд на історичні періоди, постаті та краєзнавчі дослідження: Збірка статей. – Кривий Ріг: Видавничий дім, 2001. – 160 с.
 4. Комаров В. О., Мельник О.О. Історія Криворіжжя: Навчальний посібник для загальноосвітніх навчальних закладів / В.О. Комаров, О.О. Мельник.- 2004. – 264 с.
 5. Манько А. О. Вплив революційних подій 1917 р. на діяльність земств Катеринославської губернії / А.О. Манько // Придніпров'я: історико-краєзнавчі дослідження: зб. наук. пр. / редкол. : С. І. Світленко (голов. ред.) та ін. – Дніпропетровськ. : Ліра, 2015. – Вип. 13. – 236 с.
 6. Манько М. О. Національна еліта Катеринославщини у державотворчих процесах періоду початкових етапів Української революції (березень 1917 – квітень 1918 рр.) / М.О. Манько // Придніпров'я: історико-краєзнавчі дослідження: зб. наук. пр. / редкол. : С. І. Світленко (голов. ред.) та ін. – Дніпропетровськ. : Ліра, 2015. – Вип. 13. – 236 с.
 7. Мельник О.О., Балабанов С.В. Історична енциклопедія Криворіжжя / О.О. Мельник, С.В. Балабанов. – Кривий Ріг, 2007. – Том I. – 604 с.
 8. Українська Центральна Рада. Документи і матеріали (упор. В. Верстюк). - Т. 1. – К.: Наукова думка, 1996. – 591 с.

Шляхтич Р. П.
кандидат історичних наук
Криворізький державний педагогічний університет

ЛІКВІДАЦІЯ ОСЕРЕДКІВ ОУН НА КРИВОРІЖЖІ: АГЕНТУРНІ СПРАВИ «САМОСТІЙНИКИ», «ДЕРЖАВНИКИ»

Протягом окупації в Кривому Розі створюється ціла мережа націоналістичного підпілля. З поверненням у Кривий Ріг радянської влади у лютому 1944 року розпочинається робота, щодо виявлення та ліквідації націоналістичних осередків у місті. Особлива роль відводилась агентурно-оперативним заходам, що їх мали здійснювати відділи по боротьбі з бандитизмом при УНКВС в Дніпропетровській області.

Метою роботи є проаналізувати агентурно-оперативні заходи, що їх здійснювали відділи по боротьбі з бандитизмом УНКВС, щодо виявлення та ліквідації націоналістичного підпілля у Кривому Розі.